

Skupna prizadevanja za varnost

Število obravnavanih kaznivih dejanj tako imenovanega klasičnega kriminala na območju občine Center se je v minulem letu povečalo za 0,88 odstotka. Raziskanost vseh obravnavanih kaznivih dejanj je za 4,8 odstotka boljša, s tem da so bila raziskana vsa hujša kazniva dejanja. Neznaten porast obravnavanih kaznivih dejanj ob opaznem porastu raziskanosti pričata o ugodnejših varnostnih razmerah v okolju, kjer živimo in delamo. To je bila tudi iztočnica pogovora s komandirjem PM Center Brankom Likarjem.

Zanesljivo lahko trdimo, da so možje v modrih uniformah uresničevali svoje delovne programe predvsem skladno z varnostnimi interesi vseh nas ob maksimalnem zagotavljanju in varovanju ustavne ureditve, samoupravnih in drugih pravic ter svoboščin ljudi, ne glede na izredno dinamično gibanje tako v notranjem kot tudi v zunanem političnem življenju.

»Če naj komentiram te ugotovitve,« je dejal komandir Branko Likar, »potem bi rad poudaril dvoje. Prvič, povezanost dela miličnikov s prizadevanji krajevnih dejavnikov na področju družbene samozaščite in pa, drugič, da smo v minulem letu spravili okoli 3500 ur, ki jih je pogojevalo delo, ki pa niso bile niti plačane, niti kako drugače kompenzirane.

Nedvomno je dobila družbena samozaščita svoje mesto in vlogo pri slehernem občanu, kar pa nas ne sme slepiti. Zavedati se moramo dejstva, da družbena samozaščita vendarle nima tudi povsod ustreznega vsebinskega pomena. Vse prevečkrat jo pojmujejo kot neko, rekel bi, znanost, ne pa kot način življenja in dela – kot misel in skrb, ki naj bi nas nenehno spremljala. Odnos do »mojega«, kadar smo doma, bi morali enačiti z odnosom do »našega«, kadar smo v službi, na cesti ali drugje.«

»Najbolje nas bodo ocenili vsi tisti krajevni dejavniki, s katerimi se skupaj prizadevamo zagotoviti kar se da dobro varnost pri delu in v življenju slehernega občana. Morda bi lahko rekel, da dela na postaji izredno mlad kolektiv, da pa je pripravljenost delavcev, ne glede na mladost, izredna, čeprav so res zelo obremenjeni.«

En miličnik postaje milice v naši občini je dobil lani celo plaketo varnosti, drugi je prejel bronasto značko organov za notranje zadeve, dva delavca pa pismeni priznanji, da ne naštevamo številnih knjižnih in drugih nagrad in priznanj na športnem področju.

● Obetavno, a vendar

Zapis smo začeli z ugodnimi podatki. Letno poročilo o gibanju kriminala pa kaže da se je treba ob tem ali onem podatku vendarle zamisliti. Predvsem zato, ker bi bili lahko brez marsikateri neugodne številke – če bi se drugače obnašali, če bi se pogostejše spomnili vsega, kar vemo povedati o družbeni samozaščiti.

»Najraje bi kar se da resno omenil pogoste žepne tatvine, ki so na območju naše postaje svojevrsten problem; odpravimo ga lahko predvsem sami. Poglejte le košare, ki jih nosimo s seboj na živilski trg in preštejte, koliko je takih, kjer je denarnica na kupu sadja in zelenjave – kljub vsej gneči.

Ali pa tatvine iz avtomobilov, ob katerih se vsakokrat znova vsiljuje občutek, da smo pomešali pojme o tem, kaj je trezor in kaj avto, katerega steklo naj bi varovalo dragocenosti, denarnice in še marsikaj. Če kje potem pri teh kaznivih dejanjih drži pregovor, da priložnost naredi tatu.

Da ne govorim o tatvinah v trgovinah, kjer se vse prevečkrat srečujemo z mladoletnimi storilci...«

Torej s tistimi, ki naj bi jim veljala še posebna skrb za pravo pot k mestu v družbi.

»Da, samo da ne bo pomote. Število kaznivih dejanj, ki so

jih na našem območju zakrivilo mladoletniki, se je bistveno zmanjšalo. Skupno število mladoletnikov, ki smo jih obravnavali v minulem letu, je kar za 100 manjše od števila v letu 1979. In to ni le statistika, temveč dejstvo, ki nam potrjuje pravilno naravnost, da te probleme ne rešujemo sami, temveč združeno še z mnogimi družbenimi dejavniki.«

● Javni red in mir

Glede na obilico lokalov prav na območju naše občine sta javni red in mir še posebnega pomena.

»Da in lahko postrežem z ugodnim podatkom. Lani smo namreč obravnavali manj kršitev, a še vedno preveč. Preveč zato, ker si v stanovanjih in na ulici želimo vse kaj drugega, kot nasilništvo, razgrajanje prek razumnih meja in podobno.

Nedvomno je prispevalo k zmanjšanju števila kršitev javnega reda in mira tudi naše preventivno delo, kar pomeni, da bomo morali storiti v prihodnje še veliko več. Zlasti si bomo prizadevali preprečevati točenje alkohola že vinjenim osebam, ker ni treba posebej omenjati, da je prav alkohol največkrat glavni krivec za tovrstne kršitve. Želimo si le, da bi se nam v teh prizadevanjih pridružili še drugi.«

● In namesto zaključka?

»Morda to, da bo naša povezanost z nosilci družbene samozaščite še tesnejša. Tu mislimo posebej na povezanost in skupno delo v krajevnih skupnostih prek vodij varnostnih okolišev na posameznem območju. Da bomo, recimo, kot pri nasilnih vselitvah skupno preprečili še marsikaj drugega. Prav tesno povezovanje je namreč omogočilo, da smo kljub povečanju števila nasilnih vselitev povsod, in ne le pri nas, vendarle uspeli s pravočasno akcijo preprečiti (bolje: rešiti) probleme 14 nasilnih vselitev.

TOMI PERIČ

VELIKO DELA ZA DRUŽBENEGA PRAVOBRANILCA SAMOUPRAVLJANJA

Kadar pustimo zakon ob strani

Da samoupravni odnosi ter spoštovanje zakonitosti v organizacijah združenega dela v naši občini niso še povsem zaživel, pove tudi poročilo družbenega pravobranilca samoupravljanja za preteklo leto, saj je obravnaval, posredoval ali svetoval kar v 1215 primerih.

No, številka sama po sebi ne pove veliko, pomembnejša je vsebina. Družbeni pravobranilec je v nekaterih organizacijah združenega dela zaznal motnje v samoupravnih odnosih, v organizacijah družbenih dejavnosti pa je najpogostejše opozarjal na kršitev družbene lastnine zlasti v zvezi s pridobivanjem dohodka prek svobodne menjave dela ter v organizacijah, ki se ukvarjajo s prometom blaga in storitev na debelo ter z zunanjetrgovinskimi posli. Pri vseh teh je zaznal neskladje z zakonom o združenem delu.

Na področju svobodne menjave dela je v tem trenutku najbolj pereče reševanje problemov v organizacijah združenega dela na področju kulture, kjer družbeni pravobranilec samoupravljanja ugotavlja, da so motnje v samoupravnih odnosih pogoste, vendar pa o le-teh nikoli niso bili obveščeni tudi zunanji delegati – delegati uporabnikov.

Tudi dohodkovni odnosi med trgovino in proizvodnjo še niso takšni, kot bi morali (zakonsko) biti. Posebne samoupravne sporazume o medsebojnih razmerjih pri ustvarjanju skupnega prihodka očitno še pripravljajo, kajti sporazumi o skupni politiki proizvodnje in prometa, prevzemanje tveganja in skupnega poslovanja, skupne osnove in merila za razporejanje skupnega prihodka niso v skladu z zakonom.

V trinidesetih primerih je moral družbeni pravobranilec posredovati zavoljo samoupravne organiziranosti delovnih organizacij, predvsem ko je prihajalo do sprememb v samoupravnih organiziranosti.

Kršitve samoupravnih splošnih aktov v posameznih delovnih organizacijah so bile lani kar pogoste in zato je v teh delovnih sredinah prišlo tudi do motenj v samoupravnih odnosih. Kar v 91 primerih je družbeni pravobranilec zaznal kršitve ob postopkih sprejemanja samoupravnih splošnih aktov, v volilnih postopkih, zaradi pomanjkljivih in nezakonitih določil v samoupravnih aktih ter zaradi poslovanja, ki je v nasprotju s predpisi. Tudi obveščanje delavcev je bilo v nekaterih primerih slabo.

Vzpodbudno pa je, da družbeni pravobranilec v občini Center ni zaznal večjih kršitev dogovora o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka, čistega dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke.

Slabosti je torej še veliko. Nema lokje v delovnih organizacijah delovno skupnost skupnih služb še vedno financirajo posamezne TOZD proračunsko in ne na podlagi svobodne menjave dela, zato bo v letošnjem letu družbeni pravobranilec tem razmerjem posvetil še več pozornosti. Pri tem pa gre poudariti, da bi morale samoupravne delavske kontrole pogostejše opozarjati na slabosti, ki se pojavljajo v posameznih sredinah. Sodelovanje z občinskim izvršnim svetom in komitejem za družbeno planiranje in gospodarstvo je bilo v preteklem letu po besedah družbenega pravobranilca samoupravljanja zelo dobro in je prispevalo k razrešitvi vrste slabosti. Žal pa se nekatere slabosti pojavljajo tudi v prvih treh mesecih letošnjega leta, tako da lahko pričakujemo veliko dela tudi letos.

POGOJI IN MERILA ZA PRIDOBITEV PRAVICE DO DENARNE POMOČI ZA OTROKA

Komu denarno pomoč

Po uveljavitvi zakona o družbenem varstvu otrok so od 1. 1. 1981 dalje vse pravice, dolžnosti in odgovornosti v zvezi z določitvijo meril za pridobitev in uveljavljanje pravic do denarne pomoči in način dajanja te pomoči prešle v pristojnost občinskih skupnosti otroškega varstva.

S samoupravnim sporazumom o temeljnih planov skupnosti otroškega varstva za obdobje 1981–1985 so se v ljubljanskih občinah dogovorili, da se denarna pomoč združuje od bruto osebnih dohodkov delavcev in drugih delovnih ljudi po entoni prispevni stopnji – le-ta znaša za letos 1,55 odstotka od bruto osebnega dohodka, ter da se urejajo vse pravice

in dolžnosti v zvezi z denarno pomočjo enako v vseh občinah, enotni pa bodo tudi pogoji in merila za pridobitev pravic do te pomoči.

Dogovor o enotnih pogojih in merilih za pridobitev pravic do denarne pomoči ki so ga sprejele vse ljubljanske skupščine skupnosti otroškega varstva, predvideva, da lahko uveljavi denar-

no pomoč vsak občan, ki otroka preživlja, otrok sam ali skupnost socialnega skrbstva. Pri odločanju o pravici do denarne pomoči se upošteva dejanski socialni položaj družine, v izjemnih primerih pa je lahko denarna pomoč celo višja, kot jo predvideva sklep o višini denarne pomoči za leto. Denarna pomoč je za vsakega otroka in za vse otroke (kmečke in delavske) enaka. Občan, čigar otrok je v zavodu (šoli) in zanj ne plačuje oskrbnine, nima pravice do denarne pomoči, če pa je otrok vključen v razvojni oddelk, občan nima pravice do povečanja denarne po-

moči. V postopku za uveljavljanje pravic do denarne pomoči ima pomembno vlogo komisija za socialno delo v krajevnih skupnostih in v organizacijah združenega dela ter osrednja komisija pri občinski skupnosti otroškega varstva.

Pravico do prejemanja denarne pomoči ima vsak otrok, le-ta pa znaša v letu 1981 (od 1. 5. dalje) 950 din mesečno, če je dohodek družine, v kateri otrok živi, do 2.200 din mesečno na družinskega člana; 680 din, če je dohodek od 2.200 do 2.800 din; 360 din mesečno, če je dohodek družine od 2.800 do 3.900 din mesečno. Za otroka iz kmečke družine, ki ima pravico do denarne pomoči, pa bi le-ta znašala 360 din mesečno. Za telesno in duševno prizadetega otroka se denarna pomoč lahko poveča za 380

din mesečno, ter 180 din za otroka, ki ima enega hranilca.

Konec februarja letos je denarno pomoč v Ljubljani prejelo 61.033 otrok. Najvišjo denarno pomoč je prejelo 31.302 otrok ali 51,28 odstotka vseh upravičencev. Ker je dohodkovni pogoj ostal na enaki višini kot lani (maksimalno do 3.900 din), bo število upravičencev letos predvidoma nižje za okoli 20 do 25 odstotkov.

Skupščine skupnosti otroškega varstva so ob navedenih ugotovitvah sprejele sklep, da v kolikor bo v letu 1981, po opravljenih preizkusih o upravičenosti do denarnih pomoči manjše število upravičencev, bo možno višino nadomestil med letom povišati.

IZ BILTENA INDOK LJUBLJANA